

Тема 2. Поняття істини та його еволюція в історії філософії.

1. Загальна характеристика пізнавального процесу
2. Проблема істини в пізнанні
3. Форми і методи наукового пізнання

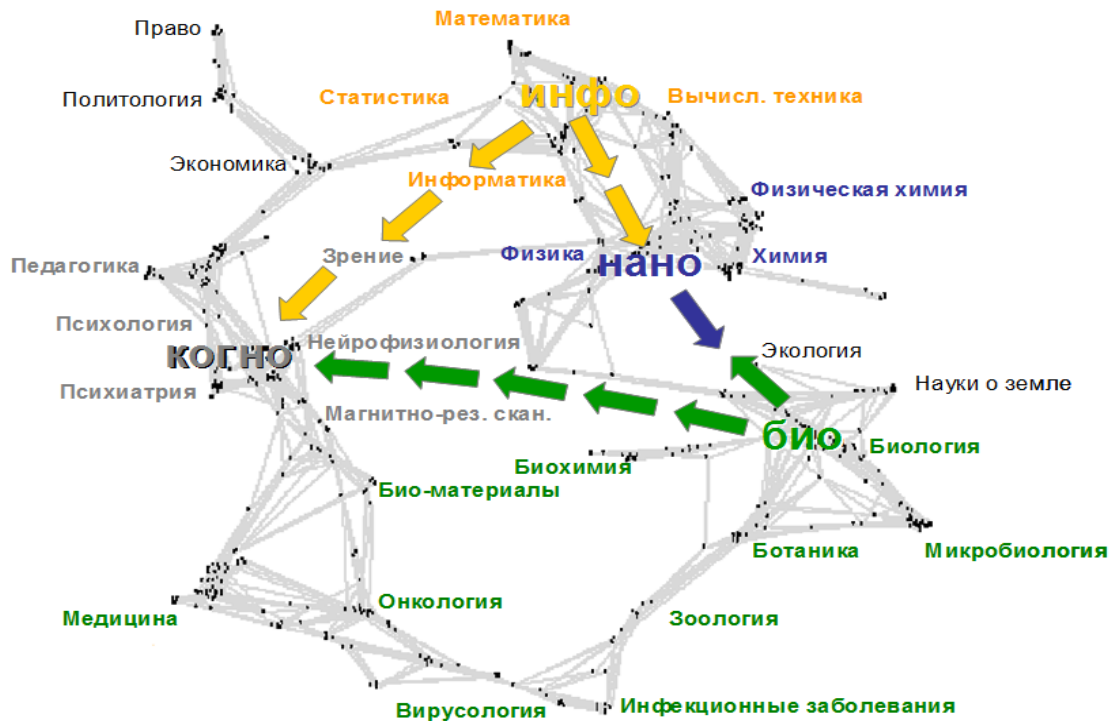
Пізнання -

це творча діяльність людини, яка спрямована на отримання достовірних знань про світ, на відкриття невідомого раніше.

- «Чи можна пізнати світ?»
- «Чи може людина пізнати себе?»
- «Як наше знання відображає реальність?»

Гносеологія - наука про пізнання

http://poshukach.com/search_video?q=%D0%BF%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D1%8F%D0%BA+%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0+%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B0&fr=chhp12.0.30&gp=800000&d=2158133054&sig=68abefb26a&s=Youtube

Питання про пізнання світу
становить другу сторону
основного питання
філософії

Можливі відповіді:

1. гносеологічний **оптимізм**
2. гносеологічний **песимізм**

 - гносеологічний **скептицизм**

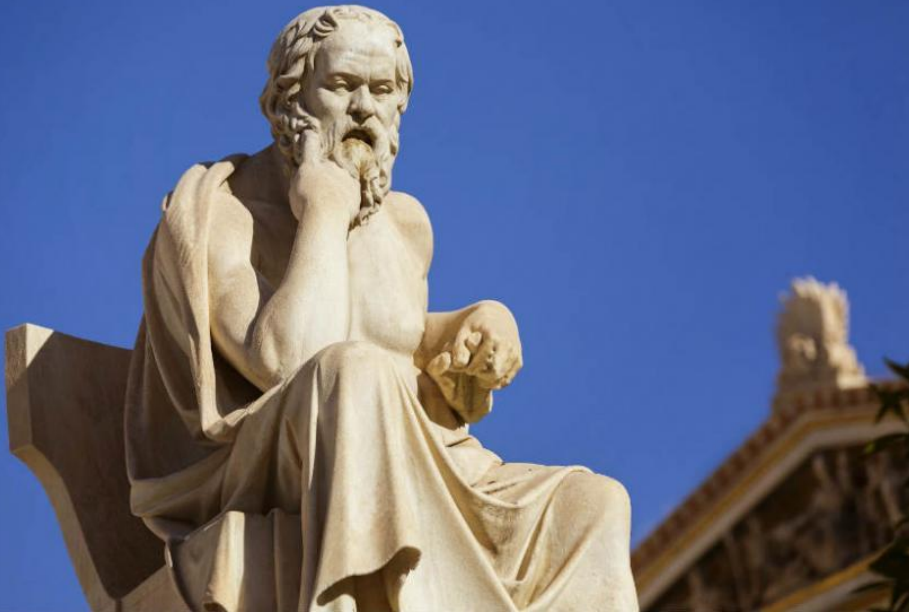
Агностицизм – це

повне або часткове заперечення
пізнаваності світу

Історичні форми агностицизму:

- **Античний скептицизм** (Піррон)
- **Юмізм** (послідовний агностицизм)
- **Кантіанство** (визнання пізнаваності світу явищ, сутність визнається не пізнаваною).
- **Соціологічний скептицизм** (можна пізнати закони природи, але не можна зрозуміти закони розвитку суспільства).

ат:

“Я знаю, що я нічого не знаю
”
.

“Я знаю те, чого я не знаю, а
інші не знають і цього ”

Структура пізнавального процесу

- Суб'єкт, об'єкт і засоби пізнання.
- **Суб'єкт пізнання** - це людина як сукупність суспільних відносин.
- **Об'єкт пізнання** - це та частина об'єктивної і суб'єктивної реальності, на яку спрямований пізнавальний процес.
- https://www.youtube.com/watch?v=P6kEvPAw_gE
(Бруно Латур, соціологія медицини)

1. Чуттєве пізнання,

де головну роль відіграють органи чуття людини (зір, слух, дотик, нюх, смак).

Основними формами, результатами чуттєвого пізнання є:

Відчуття - це чуттєве відображення окремих властивостей предметів

Сприйняття - це чуттєвий образ предмета в цілому, сукупність, комплекс, єдність відчуттів

Уявлення - це образ раніше сприйнятого предмета, що зберігається нашою пам'яттю

Різноманіття видів пізнавальних здібностей

відповідає характеру пізнавальної діяльності.

Пізнання може бути науковим і повсякденним, здійснюватися в природничих, гуманітарних чи технічних науках, може бути теоретичним і експериментальним та ін.

Рациональное познание

Рациональным называется познание с помощью разума (рассудка, интеллекта, мышления, ума)

MyShared

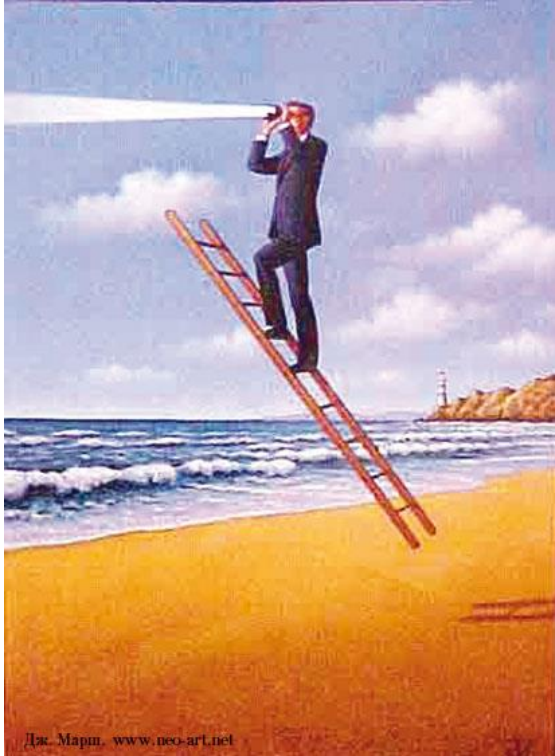
2. У логічному пізнанні домінує абстрактне мислення людини (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, абстрагування)

Основні форми логічного пізнання

Поняття - це відображення істотних загальних властивостей предметів у словесній формі.

Судження - це зв'язок понять, що дає нове знання.

Умовиводи - це зв'язок суджень, що дає нове знання.

Гносеологічні функції практики

1. вона є кінцевою метою пізнання,
2. вона визначає потребу пізнання,
3. вона є основою і джерелом пізнання,
4. вона є критерієм оцінки результатів пізнання, перевірки їх на істинність і хибність.

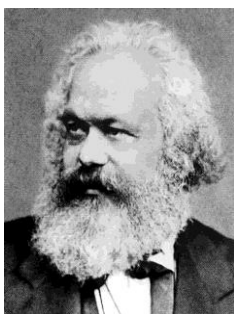
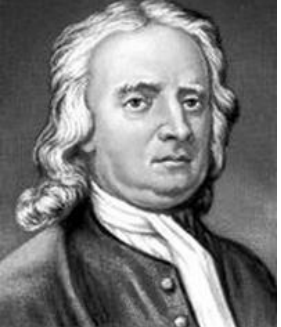
“Знання – це сила”.

Ф.Бекон

«Думка - суб'єктивне уявлення,
довільна думка, плід уяви».

Ф.Гегель

...

Він бачив в науці далі інших тільки тому, що стояв
на плечах гігантів.

К.Маркс про Ньютона

У сучасній гносеології

- акцентується увага на діалогічності та антропологічності пізнання.
- Кожна людина в тій мірі, в якій вона мислить творчо, здійснює своє мислення у внутрішньому, мисленнєвому діалозі з самим собою, і цей діалог подумки протікає як зіткнення радикально різних логік мислення.

Медицина і пізнання

Об'єктивно визріває запит на новий, вже не суто «природничо-науковий», але більш

інтегративний образ Людини, який відповідав би і тенденціям сучасної культури, і новій антропологічній ситуації. Тим самим ще раз наголошується на необхідності широкомасштабної, методологічно відпрацьованої філософської рефлексії над підставами культури із залученням досвіду медицини як одного з найбільш рефлексивно навантажених соціокультурних феноменів.

У 2018 році медики планують

- пересадити голову живій людині, а астрономи обіцяють виростити картоплю на Місяці, пірнути в Сонце і відшукати другу Землю. При цьому космос може стати туристичним. Вчені збираються знайти нові, більш ефективні ліки і методи лікування онкологічних і генетичних захворювань, а діагнози почне ставити робот-лікар.

- Одну з головних інтриг нового року вдалося **створити італійському нейрохірурга Серджіо Канаверо**, який готується до першої в історії операції з пересадки голови живій людині. Вперше про свої плани лікар розповів в 2015 році, заявивши, що через два роки зможе їх реалізувати. У 2016 році Канаверо вдалося відновити пошкоджений спинний мозок щурів, а в листопаді 2017 го вчений успішно пересадив мертву людську голову на труп. За 18 годин хірурги змогли з'єднати хребет, а також всі нерви і кровоносні судини.
- Першим добровольцем для пересадки своєї голови виступив що страждає від спінальної м'язової атрофії. Операція **пла30-річний програміст з російського міста Володимира Валерій Спиридонов**, нувалася на грудень 2017 року, проте підготовка до неї була заморожена на невизначений період, а пізніше Канаверо заявив, що в 2018 році проведе операція не Спиридонову, а громадянину Китаю, так як саме ця країна підтримала дослідження хірурга.

У 2018 року в Китаї офіційно почав трудову діяльність перший робот-лікар Хіаоуї.

- В кінці 2017 року його здав спеціальний іспит і отримав ліцензію на медичну діяльність. При мінімальному рівні 360 балів, що свідчить про успішне проходження тесту, Хіаоуї набрав 456 балів.
- Спочатку передбачалося використовувати можливості робота для прискорення збору і аналізу даних про пацієнтів. Однак, успішно впоравшись з іспитом, Хіаоуї довів вміння застосовувати свої знання на практиці. За словами вчених, робот буде допомагати лікарям, підвищуючи ефективність їх роботи. Крім того, Хіаоуї зможе швидко поставити діагноз, виявити онкологічні захворювання на ранніх стадіях і спрогнозувати ризики розвитку нових хвороб.

ПЕРЕСАДКА ГОЛОВЫ ЖИВОМУ ЧЕЛОВЕКУ ПРОШЛА УСПЕШНО ...

https://www.youtube.com/watch?v=Zzwtyu_qTgY

▶ **6:40**

19 янв. 2018 г. - Добавлено пользователем Фабрика
Озарения [InSight]

Закажи карту Tinkoff с кешбеком до 30%!

<https://www.tinkoff.ru/sl/1vyQY6KkhQz>

ПЕРЕСАДКА ГОЛОВЫ ЖИВОМУ ЧЕЛОВЕКУ ПРОШЛА ...

Пересадка головы позволит
ученым узнать, где живет душа

https://tvzvezda.ru/news/vstrane_i_mire/content/201711180140-ksvg.htm

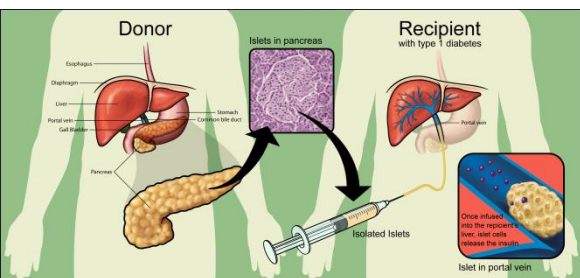
Генетично модифікований організм (ГМО) це організм, генотип якого було змінено за допомогою методів генної інженерії. Генетичні зміни, як правило, здійснюються в наукових та сільськогосподарських цілях. Генетична модифікація відрізняється від природного та штучного мутагенезу саме направленою зміною генотипу. При цьому генетичний матеріал переносить з одного організму в інший використовуючи технологію рекомбінантних ДНК. Якщо при цьому ДНК, яку переносять, походить з іншого виду, отримані організми називають трансгенними.

Штучна модифікація людського організму

трансплантація органів, вплив на спадковість, вживлення мікрочипів, нова хвиля суперечок про допустимість евтаназії, дискусії про клонування, відродження євгеніки і т.д.

вказують на те, що порушуються стандарти «антропологічної недоторканності», які склалися тисячоліттями, і в «зону ризику» попадає саме **буття людини** як біологічної істоти.

Інтуїція -

це так би мовити раптове осяяння «надсвідомості», творче займання, коли істина відкривається суб'єкту відразу, без складного ланцюга логічних процедур і доказів.

Об'єктивна істина -

**це знання, яке не залежить
ані від людини, ані від
людства**

Абсолютна істина

це повне достовірне знання,
яке ніколи не може бути
спростоване.

Відносна істина - це
неповне, неточне
знання, яке залежить
від умов, місця і часу
його отримання.

Критерії Істини

Істинним є тільки те знання, з яким згодна більшість (конвенціоналізм).

Істинним є тільки те знання, яке приносить практичну вигоду (прагматизм)

Істина перевіряється часом

Істинним є тільки те знання, що перевірено практикою (марксизм)

Брехня і помилка є протилежністю істини

Помилка (омана) - коли людина сама не знає, що її судження не відповідає дійсності (ненавмисно).

Брехня - коли людина спеціально стверджує щось, що не відповідає дійсності

Пошук істини - це процес постійної боротьби з брехнею і помилкою.

Тільки в ХХ в.

**професія вченого стає порівнянної
за значенням з професією
церковника і законника**

Конвенціональна істина

Наукова істина є **конвенцією**, умовною угодою про адекватність (істинність) деякого висловлювання (перш за все аксіом і принципів теорії) своєму предмету. (А. Пуанкаре, П. Дюгем, Р. Карнап та ін.).

PRAG MAT ISM

Прагматична істина

Наукова істина є висловлюванням, теорією, концепцією, прийняття яких приносить практичну **користь, успіх, ефективно** вирішення наявних проблем. (Ч. Пірс, Дж. Дьюї, Р. Рорті та ін.).

Когерентна теорія істини

Наукова істина є логічною відповідністю деякого висловлювання іншим висловлюванням, **вже прийнятим** за істинні.

Граничний випадок такої відповідності - логічне виведення одного висловлювання з інших, прийнятих за істинні (логічний доказ істинності) (Г. Лейбніц, Б. Рассел, Л. Вітгенштейн та ін.).

Прагматична концепція істини

- *заміняє відповідність знання реальності відповідністю знання «остаточному критерію».* «Остаточний критерій» означає мету, для якої призначається знання. Тобто, якщо простіше, – істина є знання, що веде до досягнення поставленої мети. Якщо мета полягає у співпадінні теоретичних та емпіричних результатів, то можна сказати, що теорія буде істинною, якщо вона дозволяє робити успішні передбачення. Однак виникає запитання, що робити, коли одній і тій самій меті відповідають різні несумісні одна з одною теорії. Чи слід у такому разі вважати істинними обидві з них? Фундатор прагматизму, Чарлз Пірс, відповів на це запитання наступним чином. Істина має бути єдиною й об'єктивною.
- Разом з тим, послідовник Пірса, В. Джеймс, не ставив вимоги єдиності істини. Згідно з його уявленнями, світ сам по собі, тобто абсолютний, об'єктивний, незалежний від нас та наших поглядів і намагань Всесвіт, просто не існує. Світ існує тільки разом з нами, тобто в єдності об'єктивного й суб'єктивного. А оскільки наші погляди й намагання є дуже різноманітними, то Всесвіт також є плюралістичним. Однак, наука не розділяє такої точки зору й намагається знайти все нові й нові, все більш і більш наближені до зовнішньої дійсності істини, безжально відкидаючи старі. Постає запитання, чим є тоді для науки всі ці тимчасові й відносні істини, які сьогодні беззастережно визнаються, а завтра так само беззастережно відкидаються.

Відповідь на це запитання дають

- такі різновиди прагматистської концепції як **інструменталізм** та **концептуальний прагматизм**, які вважають, що наукові поняття й теорії є лише інструментами успішного розв'язання напружених у пізнавальному відношенні ситуацій, або просто інструментами пізнавального освоєння дійсності [70, с. 282].
- Абсолютна істина в інструменталізмі стає універсальним інструментом, а оскільки такий є неможливим, то не існує й абсолютної істини (або, принаймні, вона є недосяжною). Будь-яке знання має сенс тільки в межах того чи іншого контексту, що визначається умовами й завданнями, що стоять перед дослідником.
- Різниця між інструменталізмом і концептуальним прагматизмом полягає в тому, що перший відносить до інструментів нашого пізнання як поняття, так і теорії, тоді як другий – тільки теорії, й, відповідно, тільки до них застосовує прагматистські критерії. Концептуальний прагматизм є уточненням і вдосконаленням підходів інструменталізму, оскільки більшість понять все ж таки ближче до образів, а не до інструментів. Інструмент передбачає раціональне (свідоме) застосування, використання ж більшості понять є не раціональним, а історично обумовленим. Так що пріоритет слід віддати концептуальному прагматизму як більш доконаній і розвинутій формі.

Отже,

- наукова істина просто є, її критерієм буде так званий гносеологічний критерій, який включає в себе зазначені концепції істини в ролі окремих аспектів або критеріїв своєї власної адекватності. Цей другий підхід уявляється більш прийнятним порівняно з першим, а також з рештою інших, оскільки є найбільш повним і дозволяє враховувати всі інші в **якості окремих випадків**.